

Doc. MUDr. Jarmila Drábková, CSc. (1934– 2024)

Význam doc. MUDr. Jarmily Drábkové, CSc. není jen v rovině odborné, ale i v rovině profesní a osobnostní. Je jen málo osobností naší medicíny, které tak významně formovaly obor svého působení. Její nadšení pro obor, bezprecedentně široký rozhled v celé medicíně a trvalá snaha sdílet své znalosti s odbornou komunitou budou sloužit jako vzor pro současnou, i pro nadcházející generaci anesteziologů.

J. Drábková se narodila v Praze a po maturitě na Reálném gymnáziu v Pardubicích v r. 1952 vystudovala Fakultu všeobecného lékařství UK Praha, kde v r. 1958 promovala sub auspiciis. Začínala jako budoucí gynekolog-porodník na I. gynekologicko-porodnické klinice ve Fakultní nemocnici na Karlově náměstí (FNI). Pracovala zde do r. 1964 jako sekundární lékař a ústavní anesteziolog, v r. 1961 získala atestaci 1. stupně v oboru gynekologie a porodnictví. Od r. 1974-67 byla zástupkyní přednosta Kliniky A+R ve FNI, v letech 1967 – 1996 primářkou Resuscitačního oddělení Nemocnice neodkladné péče Záchrané služby a od r. 1997 primářkou OCHRIP Fakultní nemocnice v Motole. Mezitím absolvovala několik atestací: atestaci z anesteziologie a resuscitace v r. 1964, atestaci v oboru urgentní medicína v r. 2003 a atestaci v oboru intenzivní medicína v r. 2007. V roce 1970 J. Drábková získala hodnost kandidátky věd s prací „Vliv celkové anestézie na endogenní cirkadiální rytmy“ a v roce 2003 pak docenturu v oborech chirurgie a urgentní medicína. Tématem její habilitační práce bylo „Polytrauma v intenzivní medicíně“. Účastnila se několik významných zahraničních výzkumných pobytů, například na Katolické univerzitě v Nijmegen (Holandsko) 1968-1970 a v Sovětském svazu 1974 (Vsesojuznyj chirurgičeskij institut ak. Petrovskogo Moskva; Institut i bolnica neotložnoj pomoci im. Sklifosovskogo Moskva).

J. Drábková od začátku pochopila nutnost vnitřní konsolidace oboru a při vzdělávání i budování sounáležitosti všech anesteziologů se zapojila do spolkové činnosti v rámci odborných společností. Aktivně působila ve výborech a komisích národní, federální a posléze i české společnosti anesteziologie a resuscitace, nakonec i s přídavkem „a intenzivní medicíny“. Její opakované zvolení bylo nejlepší vizitkou úcty a odborné autority, které se oprávněně těší. V letech 1989 - 2002 byla členkou Evropské rady pro resuscitaci a Evropské anesteziologické akademie.

Na počátku 70. let se odborné činnosti anesteziologů rozšířily i o péči o kriticky nemocné a docentka Drábková se důsledně tímto směrem zaměřila. Velmi brzo pochopila nutnost obohatit léčebné i ošetrovatelské postupy o to, co je příznačné právě v péči o kriticky nemocné. Od té doby se datuje její neúnavná pedagogická i publikační činnost zaměřená jak na lékaře, tak i na nelékařský personál – na sestry. Právě ony jí stále vnímají jako učitelku, mentorku i důsledného advokáta svých profesních zájmů. Docentka Drábková neúnavně psala, přednášela a má nepopiratelnou zásluhu na současné úrovni naší intenzivní medicíny i intenzivní péče. Vždy vnímala nutnost vzdělávání zdravotnických pracovníků. Z učebnic, kde byla hlavním pořadatelem (např. Anestezie a resuscitace v porodnictví z r. 1973 a z 80. let pak dvojice učebnic Základy anesteziologie a Základy resuscitace), studovala celá řada lékařů nejen našeho oboru. Nelze nezmínit její několik desetiletí trvající funkci odborné redaktorky Referátového výběru z anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny. V minulosti, kdy informační zdroje byly vzácné a kontakt s odbornými publikacemi ze západní Evropy i zámoří obtížný, hrálo toto periodikum jedinečnou roli kontaktu s odborným zahraničím. Vývoj intenzivní medicíny přinesl nové problémy – přechod do chronicity, nově vznikající nozologické jednotky. I zde docentka Drábková vystihla trend vývoje a zaměřila se tímto směrem nejenom v praktické rovině. Je spoluautorkou první tuzemské monografie věnované následné intenzivní péči. Respekt a odborná autorita, kterým se

docentka Drábková těšila, nejsou omezeny jen na vlastní obor. Vždy vnímala nutnost mezioborového i mezidisciplinárního přesahu. To uskutečňovala jak v rámci ČLS JEP, tak i na půdě ČLK, kde se dlouhodobě podílela na činnosti Etické komise. Za svoji profesní, pedagogickou i publikační činnost zaslouženě získala mnoho ocenění: čestné členství ČSARIM obdržela v roce 1997, medaili Celestýna Opitzeho v r. 2013, dále čestné členství v České společnosti intenzivní medicíny (2008), čestné členství v České společnosti urgentní medicíny (2013) a čestné členství ČLS JEP v roce 2014. Dále v roce 1984 získala čestnou medaili ČLS JEP a zlatou medaili v roce 2014. V r. 2020 byla dekorována Cenou Jana Evangelisty Purkyně a v r. 2021 byla pasována Rytířkou českého lékařského stavu. Dostala také mnoho ocenění za své publikace, např. Cenu Josefa Hlávky za publikaci Následná intenzivní péče (MF 2018), cenu "nejlepší publikace roku" za Akutní stavy v první linii, (Grada 1997), Maydlovu cenu České chirurgické společnosti za Polytrauma v intenzivní medicíně (Grada 2002). Její životopis je uveden v Britishpedia, a také v "Kdo je kdo v ČR / SR". Doc. Drábková zůstává v paměti několika generací lékařů i nelékařských zdravotnických pracovníků nejen oboru anesteziologie a intenzivní medicína, ale celé české medicíny.

zpracoval J. Málek

Zdroj:

J. Drábková. Životopis (2009, 2018)

Výbor ČSARIM. Významné životní jubileum doc. MUDr. Jarmily Drábkové, CSc. Anest. intenziv. Med.. 2019;30(2):111.

Černý V, Horáček M, Cvachovec K, Ševčík P. Ohlédnutí za doc. MUDr. Jarmilou Drábkovou, CSc. (1934–2024). Anest. intenziv. Med.. 2024;35(4):265-266. doi: 10.36290/aim.2024.047.

M. Kubek. Pasování Rytířky českého lékařského stavu. on-line (citace 1. 4. 2025), dostupné z:

<https://www.lkcr.cz/informace/100215cs-pasovani-rytirky-ceskeho-lekarskeho-stavu>

